

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ МОЛОКА

Дідух В.О., науковий керівник к.е.н., доцент Галаєва Л.В.

Молочний ринок є одним з найбільш регульованих у світі, і цілеспрямовані державні заходи сприяють його стабільному розвитку та функціонуванню. Молочна галузь є однією з найскладніших для регулювання через безперервний характер виробництва та споживання продукції.

За динамікою молочного виробництва можна помітити, що воно поступово зменшується через ряд причин, зокрема зменшення поголів'я тварин, екстремальний фізичний стан тварин та постійне відчуття стресу в умовах воєнних дій на території країни. За інформацією Державної служби статистики у сезон 2024 – 2025 р. поголів'я тварин становило 3750 та 3683 тис. осіб скоротилась на 2% та на 17% у порівнянні до такого періоду у 2012 році (4426 тис.).

Динаміка обсягів виробництва молока в Україні подана в таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка обсягів виробництва молока в Україні

Види продукції	Період				Темпи приросту, %		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Молоко рідке оброблене (пастеризоване, стерилізоване, топлоне), тис.т.	972	961	950	948	-2,1	-2,1	-1
Йогурти та інші ферментована молочна продукція, тис. т.	426	426	406	410	0%	-2,1%	-2,1
Сири плавлені та сичужні, тис.т.	124	113	120	115	-2,1	+5,0	-4,8

Джерело: складено автором на основі [1]

Через те, що пропозиція високоякісного молока менша за потреби, причиною чого є недостатній рівень виробництва молока у господарствах, виробники використовують для переробки молоко нижчого сорту, яке, відповідно, менше відповідає стандартами якості ДСТУ. Обсяг виробництва молока рідкого обробленого разом із пастеризованим, топленим, стерилізованим зменшився на 1% станом на сезон 2023-2024 рр. (950 тис і 961 тис. т. відповідно).

Показник середньорічного надою молока на корову значною мірою визначає ефективність молочного сектору. Середні надої молока у світі – 2400 кг на корову за рік. В Україні цей показник – 4700 кг, що перевищує показники Росії, Середньої Азії та Кавказу. Проте Україна значно відстає від країн Західної Європи та Північної Америки. Це можна пояснити тим, що в цих країнах існує потужна підтримка агропромислового комплексу з боку держави, функціонують великі, потужні, із сучасним обладнанням фермерські комплекси, які активно також займаються і дослідженнями в даній галузі.

Споживання молока та молочних продуктів на душу населення в рік показано на рис.1. Аналіз рисунку показав, що в Україні цей показник вдвічі перевищує середній в світі.

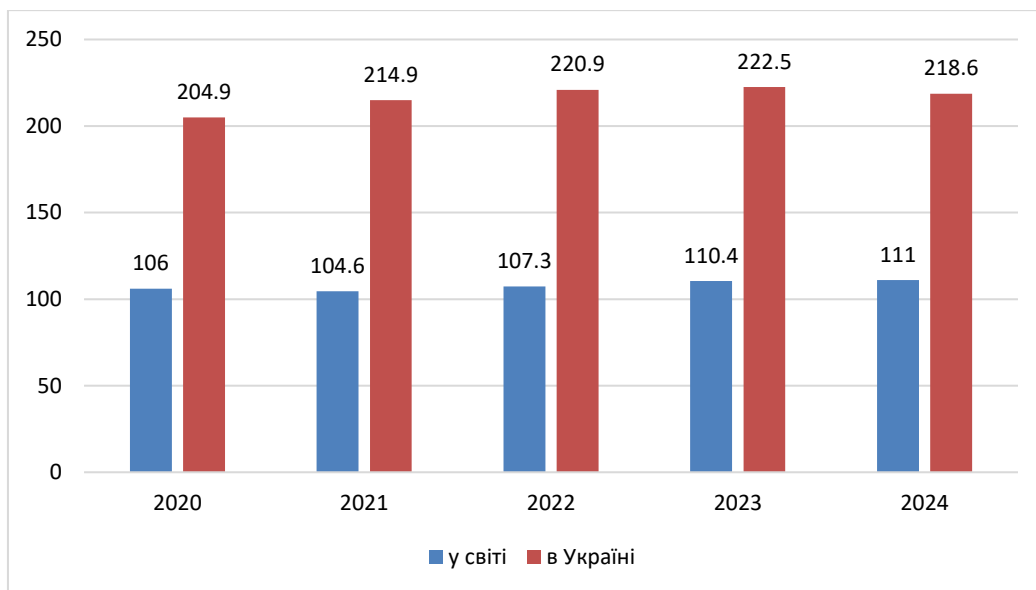

Рис. 1. Динаміка споживання молока та молочних продуктів на душу населення в рік, кг

Динаміка виробництва молока в Україні представлена на таблиці 2.

Таблиця 2.

Динаміка виробництва молока в Україні, тис т

Рік	Усі категорії господарств	Сільськогосподарські підприємства		Господарства населення	
		тис. т	%	тис. т	%
2019	11086,0	2245,9	20,3	8840,1	79,7
2020	11377,6	2535,3	22,3	8842,3	77,7
2021	11488,2	2582,5	22,5	8905,7	77,5
2022	11132,8	2647,5	23,8	8485,3	76,2
2023 ¹	10698,2	2742,9	25,6	7955,3	74,4
2024 ¹	10381,5	2556,3	24,6	7825,2	75,3
2024 до 2019 %	93,6	113	х	88,5	х

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони тимчасово окупованих територій.

Джерело: [1]

Як видно з таблиці, є тенденція до зниження обсягів виробництва молока в країні в усіх категоріях господарств, що пояснюється як зниженням кількості поголів'я тварин через військові дії, так і рядом економічних причин, викликаних цими ж подіями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 21.04.2025 р.)

2. Європейська комісія. Eurostat. *Production of Milk in European Union Countries*. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/> (дата звернення 21.04.2025 р.)

3. Department of Agriculture, Food and the Marine, Ireland. *Dairy Sector Development Strategy*. URL: <https://www.agriculture.gov.ie/> (дата звернення 21.04.2025 р.)

4. Ministry of Agriculture, Rural Development and Environment, Cyprus. (2021). *Cyprus Dairy Industry Report*. URL: <https://www.moa.gov.cy/> (дата звернення 21.04.2025 р.)

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ
АСПЕКТИ РОЗРОБКИ
КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ І АСПІРАНТІВ
*24 квітня 2025 року***

Київ 2025

УДК 004

Відповідальна за випуск: М.І. Лендел

Збірник наукових праць за матеріалами VII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і аспірантів «ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ '2025», 24 квітня 2025 року, НУБіП України, Київ. – 452 с. (електронне видання)

Відповідальність за зміст публікацій несуть автори.

Передрук матеріалів, а також використання їх будь-якій формі допускається лише з дозволу авторів